

Sygn. akt VI U 3605/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2015 r. w Bydgoszcy

na rozprawie

odwołania: W. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 25 października 2013 r., znak:(...)

w sprawie: W. Z.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu W. Z. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia (...) do dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 3605/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 października 2013 roku (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił przyznania ubezpieczonemu W. Z. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 23 października 2013 r. ustaliła, że ubezpieczony jest zdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył W. Z. i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wskazał, że jego aktualny stan zdrowia uniemożliwia mu podjęcie pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zawartą w skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony W. Z. posiada wyuczony zawód tokarz. Pracował jako ślusarz, instruktor nauki jazdy oraz pracownik ochrony w Zakładzie Pracy (...).

W dniu 27 sierpnia 2013 r. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwany organ rentowy poddał ubezpieczonego badaniu przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS, którzy w orzeczeniach, odpowiednio z dnia 30 września 2013 r. oraz z dnia 23 października 2013 r. orzekli, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

-okoliczności bezsporne.

W celu zweryfikowania powyższych orzeczeń Sąd postanowieniem z dnia 4 grudnia 2013 r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu następujących specjalności: kardiolog, neurolog, ortopeda.

Biegli lekarze sądowi w wydanej w dniu 5 czerwca 2014 r. opinii sądowo-lekarskiej rozpoznali u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- choroba niedokrwienna serca z objawami kardiomiopatii nadciśnieniowej;
- nadciśnienie tętnicze;
- wielopoziomowa dyskopatia szyjna od C3/C4/C5/C6 i lędźwiowa od L1 do S1 z objawami niestabilności;
- przewlekły zespół bólowy szyjno-barkowy i lędźwiowo-krzyżowy objawowy z częstymi zaostrzeniami i obecnymi objawami ubytkowymi;
- przerost gruczołu krokowego leczony operacyjnie;
- stan po amputacji paliczka dalszego i środkowego palca II ręki prawej;
- zaburzenia depresyjno-lękowe w wywiadzie.

Biegli sądowi wskazali, że schorzenia zdiagnozowane u ubezpieczonego skutkują tym, że jest on osobą okresowo częściowo niezdolną do pracy od daty wyczerpania zaświadczenia o stanie zdrowia, tj. od 19 sierpnia 2013 r. do czerwca 2016 r. Powyższe schorzenia skutkują bólami i zawrotami głowy, zaburzeniami równowagi, ograniczeniem ruchomości stawów i kręgosłupa, przewlekłym zespołem bólowym szyjno-barkowym i lędźwiowo-krzyżowym z objawami chromania, obniżeniem tolerancji wysiłku fizycznego, bólami dławicowymi klatki piersiowej, zaburzeniami napędu i nastroju. Biegli sądowi wskazali, że praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w wymuszonej pozycji, praca w złych warunkach atmosferycznych i praca zmianowa nasila dolegliwości badanego i powoduje niekorzystny postęp schorzeń. Biegli orzekli, że przeciwwskazana jest ciężka praca fizyczna, dźwiganie ciężarów, długotrwała praca w wymuszonej pozycji, praca na wysokości, praca w złych warunkach atmosferycznych oraz praca wymagająca pełnej sprawności psychofizycznej. Zdaniem biegłych sądowych częściowa niezdolność do pracy ma okresowy charakter z powodu możliwości poprawy stanu zdrowia po zastosowanym leczeniu specjalistycznym. Wobec powyższego biegli sądowi oświadczyli, że nie zgadzają się z orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS i Komisji Lekarskiej ZUS oraz że dysponowali tym samym materiałem dowodowym, co organ rentowy w postępowaniu orzeczniczym.

W piśmie procesowym z dnia 19 sierpnia 2014 r. organ rentowy wniósł zastrzeżenia do powyższej opinii. Podał, że nie zgadza się z opinią biegłych w zakresie daty początkowej niezdolności do pracy, którą biegli oznaczyli jako datę wyczerpania zaświadczenia o stanie zdrowia. Organ rentowy nadto zgodził się z biegłymi w kwestii uznania ubezpieczonego za osobę częściowo niezdolną do pracy, jednakże oświadczył, że biegli nie mieli racji twierdząc, iż dysponowali tym samym materiałem dowodowym, co organ w toku postępowania orzeczniczego. Organ rentowny

podał, że biegli dysponowali wynikami koronografii przeprowadzonej w maju 2014 r. Wobec tak postawionych zarzutów organ rentowy wniósł o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych sądowych.

W dniu 5 października 2014 r. biegli sądowi sporządzili uzupełniającą opinię sądowo-lekarską. Podtrzymali w niej uprzednio sporządzoną opinię. Wskazali jednakże, że na skutek błędu przy maszynopisanu w sposób niewłaściwy oznaczyli datę początkowej niezdolności do pracy ubezpieczonego, a prawidłową datą jest dzień wystawienia zaświadczenia o stanie zdrowia - 19 sierpnia 2013 r. Biegli powtórzyli, że przyczyną częściowej okresowej niezdolności do pracy są przede wszystkim schorzenia układu krążenia i układu kostno-stawowego z objawami neurologicznymi oraz chorobami współistniejącymi. Dodali, że z powodu swoich schorzeń ubezpieczony posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności i pracuje w Zakładzie Pracy (...). Następnie biegli oświadczyli, że wprawdzie dysponowali nowymi wynikami koronografii, jednakże już wcześniej wykonane badania, w tych echo serca i objawy kliniczne wskazywały na uszkodzenie serca i upośledzenie sprawności ustroju istotnie ograniczające zdolność do zatrudnienia.

W piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2014 r. organ rentowy wniósł zastrzeżenia do powyższej opinii. Podał, że nie podziela opinii biegłych sądowych o częściowej niezdolności ubezpieczonego do pracy, gdyż ubezpieczony, technik-mechanik, ostatnio zatrudniony jako pracownik w pełnym wymiarze czasu pracy, nie korzystał z długotrwałego zwolnienia lekarskiego, zaś w czasie badania przez Komisję Lekarską pozostawał w zatrudnieniu. Organ wskazał, że można uznać, iż ubezpieczony sam dokonał przekwalifikowania, a jego aktywność zawodowa, bez korzystania z długotrwałego zwolnienia lekarskiego od pracy, pozostaje w sprzeczności z opinią biegłych sądowych o długotrwałej niezdolności do pracy. Wobec tego organ rentowy wniósł o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych lekarzy sądowych celem ustosunkowania się przez nich do powyższych zastrzeżeń.

dowód: opinia sądowo-lekarska wraz z wywiadem i badaniami przedmiotowymi k. 14-15v, opinia uzupełniająca k. 35-35v

Sąd zważył, co następuje:

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdzić należało, że odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należało, że Sąd nie uwzględnił wniosku organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z kolejnej uzupełniającej opinii biegłych lekarzy sądowych i wniosek ten oddalił postanowieniem z dnia 3 marca 2015 r. Sąd uznał, że przeprowadzenie powyższego dowodu jest zbędne. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności opinia sądowo-lekarska z dnia 5 czerwca 2014 r. wraz z uzupełniającej opinią z dnia 5 października 2014 r. jest wystarczający, gdyż wyjaśnia wszystkie fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zastrzeżenia organu rentowego zawarte w piśmie procesowym z dnia 5 grudnia 2014 r. stanowiły zwykłą polemikę ze stanowiskiem biegłych sądowych, która nie została poparta argumentami merytorycznymi oraz dodatkową dokumentacją i jako takie nie zasługiwały na uwzględnienie. Nie mogły ostać się twierdzenia organu, że ubezpieczony sam dokonał przekwalifikowania zawodowego oraz że był aktywny zawodowo, gdyż nie korzystał z długotrwałego zwolnienia lekarskiego. Ubezpieczony na rozprawie w dniu 3 marca 2015 r. oświadczył, że nie przekwalifikowywał się zawodowo, zaś pracę zarobkową podjął, by mieć środki do życia, nadto nie lubi korzystać ze zwolnień lekarskich. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia opinii biegłych sądowych oraz twierdzeń ubezpieczonego.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013, r. poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,

3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 ustawy uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sąd dokonując oceny stopnia niezdolności ubezpieczonego do pracy miał na względzie opinię biegłych lekarzy sądowych z dnia 5 czerwca 2014 r. wraz z opinią uzupełniająca z 5 października 2014 r. Opinia biegłych sądowych, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie sądu orzekającego co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi, jak i co do jej mocy przekonywującej. Jeżeli jeden z tych punktów widzenia nie nasunie Sądowi zastrzeżeń, to opinia biegłych sądowych może stanowić uzasadnioną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1974r. I CR 100/74 niepublikowany). Sąd jest powołany do kontrolowania logicznego biegu przesłanek opinii i do sprawdzenia jej wyników w oparciu o materiał dowodowy sprawy. Skoro jednak biegły wydaje opinię o takich dziedzinach życia, które wymagają wiadomości szczególnych, Sąd nie może postąpić z opinią biegłego w ten sposób, aby zastąpić pewne wnioski z tej opinii swoimi ustaleniami, opartymi nie na konkretnych faktach, lecz na rozumowaniu, które w oderwaniu od wiadomości fachowych może z łatwością przekształcić się w dowolność. Dlatego też opinia biegłych może być analizowana i oceniana jedynie w zakresie jej fachowości, rzetelności i poprawności wnioskowania, a nie z pozycji wartościowania poglądów. Odmienne ustalenia mogą być w tej mierze dokonywane tylko na podstawie opinii innych biegłych, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonywująca (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 1987r. II URN 228/87 PiZS 1988/7/62). Trzeba zaznaczyć, iż przyjęcie opinii biegłego może nastąpić tylko przy spełnieniu podstawowych warunków, takich jak jasność, wewnętrzna niesprzeczność oraz naukowe i logiczne uzasadnienie, ścisły związek z realiami danej sprawy, a także nie naruszanie reguł proceduralnych przy jej uzyskiwaniu.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że sporządzona w sprawie opinia sądowo-lekarska spełniała wszystkie powyższe kryteria i zasługiwała na przyjęcie jej za wiarygodny dowód właściwej kwalifikacji stanu zdrowia W. Z. oraz oceny stopnia jego niezdolności do pracy. Opinia została sporządzona po przeprowadzeniu dokładnego wywiadu, zaś opisy stanu narządów i układów ubezpieczonego świadczą o tym, że badanie przeprowadzono rzetelnie. Opinia została wydana przez specjalistów z dziedzin medycyny adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego. Biegli lekarze sądowi przekonywująco uzasadnili swoje stanowisko, a logiczne wnioski zawarte w opinii oparte były na starannej ocenie dokumentacji lekarskiej i wynikach badań przedmiotowych. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wniosków biegłych i dlatego przyjął ich opinię za podstawę rozstrzygnięcia. Przy wydawaniu przedmiotowej opinii biegli mieli na uwadze wszystkie niezbędne dane, których istnienie i ocena wynika z treści art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Analiza tych danych pozwoliła biegłym lekarzom sądowym na uznanie ubezpieczonego za osobę okresowo częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 w/w ustawy.

W swojej opinii biegli sądowi wskazali, że przyczyną częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonego zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami są przede wszystkim schorzenia układu krążenia i układu kostno-stawowego z objawami neurologicznymi oraz chorobami współistniejącymi.

Zarówno Komisja Lekarska ZUS, jak i zespół biegłych lekarzy sądowych dokonali własnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego oraz jego zdolności do pracy, przy czym ci ostatni dostrzegli, dysponując materiałem dowodowym bogatszym o wyniki koronografii z maja 2014 r., znacznie większy stopień nasilenia dolegliwości w przebiegu istniejących u ubezpieczonego schorzeń, które powodują jego okresową częściową niezdolność do pracy.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z treścią art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając W. Z. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od dnia wystawienia ubezpieczonemu zaświadczenia o stanie zdrowia, tj. od dnia 19 sierpnia 2013 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.

W punkcie 2 wyroku Sąd Okręgowy, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, gdyż dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego nie były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Organ rentowy nie dysponował wynikami koronografii przeprowadzonej w maju 2014 r., wobec czego nie można było obciążyć organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Ewa Milczarek